

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiæ Doctoris Canonici Ecclesiæ
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temvrentiæ
Malo, Eivsque Remediis, Variis Item Scitv Ivcvndissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. VIII. Gulosorum portentosæ quædam historiæ, variis ex authoribus
collectæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

Nouerat Iob multa gulæ peccata in conuiujs admitti; idcirco postquam epulati fuerant filii eius cõsurgens diluculo, & ad expiandum edacitatis flagitium, si quod patratũ esset, holocausta Domino offerrebat. Gula tentatus est Seruator noster à Diabolo. In guloso conuiuio, innocens eius præcursor, Iohannes, caput amisit. Gula diuitem epulonem in inferno sepeliuit. Atq; vt vno fasce omnia comprehendam, non legitur vsquam, hoc à Deo peccatum impunitatẽ reportasse. Vt mirũ dictũ sit ac visũ, nostri æui homines nunquam non comestationibus vacantes, his exemplis à tanto malo non absterrenti.

Matth. 4.

Marc. 1.

Luc. 4.

Matth. 16.

Mar. 6.

Luc. 11.

CAPVT VIII.

Gulorum portentosa quædam historia variis & authoribus collecta.

Iam supra satis monitum, hæc exempla, non ad imitandum, sed ad fugiendum hoc vitium, à nobis induci. Subiacuere huic voracitatis malo, inægræ quoq; nationes. *Beotii, Græcorum semper luxuriosissimi, & voracissimi habiti sunt,* inquit Alexander ab Alexand. *quare ab Atheniensibus fatui, rudes, & pingues dicti sunt, propter ἀδυσπραγία, quippe cum à conuiujs crudi discederent, distenti, rursus se ingurgitabant.* Hinc ius *Thesalis etiam iniusta voracitatis nota, vt & Phari-* Beotica, in *geniũ Beoticiũ, cõmuni paræ-* genũ Beo- *nia vulgõ* *dicuntur, pro* *stũpido.* *Cal. Rhodig. lib. 28. cap. 28.* *Ibidem.* *venit aliquis, vt mensas voraret ipsas. Myconii Liguriores famosi erant, & alienæ appetentissimi mensas. Hinc adagium. Myconius vicinus, in eum, qui non vocatus ad conuiuium, accedit. Tarentini molles & delicatuli extitẽre, non minus in cibo quàm sues, & stidue grunientes. De quibus haud ineptẽ illud Sætyricum celebratur --*

atq; coronatum, & petulans, madidumque Tarentum.

Barbaris gentibus testatur idem Cælius, hi tantū
viri dicebantur, quibus vorandi plurima facultas es-
set, quod etiam Aristophanes, in fabula, cui titulus
ἐκζεῖνε, asseuerat. Consueuerant Siculi, p̄ter antiq-
uitatis morem, bis in die epulis saginari. Templū quin
etiam saturitati extructum, dicauerant eius nomini.
Vnde *Sicula Mensa*, & *Syracusana delicia*, lautissimæ
& luxuriosissimæ, in Prouerbiū abierunt. Et Pla-
to quoq; Siculas Dionysii Tyranni mensas admira-
tus est, quod porcis magis, quā hominib⁹ conueni-
rent. *Sauromata*, ait Stobæus, *triduo ad saturitatem se*
ingurgitant, & vxoribus ceu dominis, per omnia parēt.

Insigniores p̄ cæteris Gulones, apud authores in-
uenio, propemodū infinitos, vt & hæc ætas eorum
est fertilissima. Erisichthon Thessalus, ita gulę dedi-
tus fuit, vt Poëtarum fabulis occasionem dederit, q̄
eam omnia deuorasse fingunt, adeo vt filiam Mne-
stram prostituerit, & ex eo quæstu se sustentârît. Mo-
rychus Poëta Tragicus, & Ctesias quidam, gulæ vo-
luptati mirum in modum addicti, notantur ab Ari-
stophane, apud Volaterranum. Timocreonti Rho-
dio, propter cibi & vini auiditatem, sequens Epita-
phium inditum legitur.

Multa bibens, tum multa vorans, mala plurima dicens

Multis, hic iaceo Timocreon Rhodius.

Aristoxenus Cyrenæus, ita præter modū Gulæ stu-
diosus exiit. vt hortenses lactucas vespere mulso
irrigaret, quod luxuriosius cresceret, & saporis essent
delicioris. Herculem & Vlysssem, Polyphagæ,
& edacitatis crimine famosos exiitisse, passim
hæcortæ docent. Illorum prior quadam vice, cum
Leprea Rege de Gula contendit, vicitque, tauro
paulatim integrè vorato, breui temporis tractu He-

Aa z tere-

Ibidem.

Alexan. ab Alex. loco citato paulo ante.

Ser 42 ex Nicolai de morib. gentium historia.

Gulosi cōplures. Ælian. li. 1. de varia hist.

Lib. 17. Anthropolog.

In Theatro vitæ hum. vol. 1. lib. 3. ritu. voraces. Ibidem.

Ibidem.

terognathus, ob voracitatem, vtraque mandibula, alternatim comedebat, Theagenes Athleta Taurum vorabat solus. Aristydamas Milesius, à Persa Ariobarzane vocatus ad conuiuium, solus deuorauit, quidquid conuiuii reliquis appositum fuerat.

Ibidem.

Gnosippus, hac voracitatis infamia sic laborauit, vt Athenienses liberis suis interdixerint, ne cum eo v-

Ibidem.

scerentur. Milo Crotoniata, carniū minas viginti deglutiuit vno pastu, & panis totidem. Idem in Olympia, quadrimum solus absumpsit taurum, quem per stadium, retēto anhelitu, portauerat suis humeris. Charilus Poëta, cū quatuor minas quotidie ab Archelao Macedonum Rege acciperet, eas tamē obsonando perdebat; atq; ita vt sufficerent ægerri-

*Gyraldus
Dialog. 9.
hist. Poëta-
rum.*

*3. Ethicor,
Fædij sumi
gulonũ ex-
emplum.*

mē. Philoxen⁹ Erepsius parasitus, Leucadii filius, ob gulæ & ganæ disciplinam Philodipnos, & Philichthyn, vulgò dict⁹, Ab Aristotele quoq; Fachemeros, & in Ethicis ὀψοφάγος appellatus; collum longius, (quod etiam de Melanthio fertur) gruis instar sibi dari optabat, vt gustu diutissimē delectaretur. Mucum quoq; in paropsidibus cibariorū emūgere solebat, vt reliqui conuiuiæ ea auersarentur, & ipse solus absumeret. Idem cū cœnaret aliquando apud Dionysium, & breuis illi Trigla fuisset apposita, illā ipse sibi admouit auribus, tanquam aliquid de Nereo Deo marino sciscitaturus, vel de Galatea. Tūm hoc intuens Dionysius, & subridens, ait, quid hoc sibi veller? Cui Philoxenus: de rebus marinis, cū nescio quid fortē rescire cuperem, minor & iunior mea Trigla, ad tuā longē natu maiorem me relegabat. Delectatus salso ioco Dionysius, maiorem ei Trigla apposuit. Obiit tandem Syracusis, cū duorum cubituum Polypum totum, præter caput absumpsisset.

*Lib. 10. de
varia hist.*

De eo, Ælianus refert, aliud insigne voracitatis indi-

indiciū : Nam cū olla coqueretur obsoniis plena, in caupona, ad quā diuerterat, tantisper delectabatur, & seipsum odoris conuiuiam præbebat: cū verò magis magisque appetitus insurgeret, neque iam deprauatæ naturæ frænum iniicere posset, iussit filium ollam cum cibus emere. Qui cū respondisset, valde magno vendi precio: *Hoc suauior, inquit, & iucundior erit, quo maiori precio eam parauero.* Et Zeno Citriæus Philosophus, hoc vitio non parū diffamatur. Nam eo, quodam in cōuiuio immoderatus vorate appositæ dapes, neque quicquā aliis reliquū faciente, piscem ingentem, qui apponebatur è patina sustulit, quasi solus ipsum absumpturus. Quū alter quidam, intuens Zenonem, significaret, se mirari impudentiam. *Quid, inquit, putas conuictoribus tuis accidere quotidie, si meam opsophagiam ferre non potes?* De Curtio Romano Equite, molli ac stomachoso, clarissimus ac doctissimus orator Franciscus Petrarcha, hisce verbis scribit: *Ei cū ad mensam Cæsaris fortè macer turdus obuenerat, (nihil autem importunius diuite delicato; mediocria cuncta fastidit, dante animo gula) quæsiuit Curtius, numquid mittere liceret?* *Quidni?* inquit Cæsar. *Non expectauit ille amplius, protinusque per fenestram turdum misit; propè dignus qui pari proteruia iocandi, post turdum mitteretur.*

Laërt. lib. 7. cap. 1.

Lib. 1. de remed. & triuq. fortuna, Dial. 18.

2 Anthropol. lib. 14. cap. 2. b Lib. 10. cap. 10.

Clodius Albinus Imperator in Gallia, authoribus Volaterrano & Sabellico râtæ traditur fuisse Gulæ, vt vno accubitu solitus sit edere, quingentas ficas passarias, quas Græci καλλισητίας vocant; centum Persica Campana; Melones Ostienses decem; vuarum Labicanarum pondo viginti; ficedulas centum, ac Ostrea quadringenta, & capones viginti. Monstrum hominis, exterminandam ab hominum consuetudine.

A a 3 Quin-

Rauisus in
officina
ut Gule.
Idem ibid.

Ibid.

Quintus Hortensius orator, studio Gulae primus omnium Romanorum, pauonem mensis apposuit. Domitius Afer, cibi præter modum accepti, superfluitate redundans, in cœna perit. Vedius Pollio seruos coniciebat in piscinas, ut pisces ipsi humano cruore pasti, deliciores efficerentur. Neronem, ferunt quandoque, à meridie vsque ad mediam noctem, Epulas protrahere consueuisse, ad inexplebilem ventris ingluuiem. M. Apitius, nepotum omnium fuit altissimus gurgessis: cum audisset grandes caricas nasci in Lybia, nauigauit illuc, quod demum cum falsum deprehendisset, Lybiam eiusque habitatores diris imprecationibus deuouit. Hic omnium primus iudicauit, linguam Phœnicopterium, esse optimi saporis. Magnus insuper ardello, libenter apud alios ditiores cœnitabat. quare de eo Martialis:

Lib. 2. Epigram.

*Ipsè quoq; ad cœnam gaudebat Apitius ire;
Cum cœnaret, erat tristior ille, domi.*

Hic & congiaria Principum, & ingens Capitolii vectigal comestationibus hausit.

Sueton. in
eius uita.

Idem Suetonius.

Caius Caligula, si Suetonio credimus, maximam partem thesauri, à Tiberio relictæ, cœnis & comestationibus, cum lenonibus & scortis deuorauit. Idem de Claudio Tiberio Nerone scribit, quem supra quoq; commemorauimus, quod cum Pomponio, Lucio Pisone, & Flacco, noctem biduumq; integrè, epulando triuuit. Conuiuia celebrauit palàm, tanta plerunque populi frequentia, ut sexcenti simul discumberent. Sedens in tribunali, cum olfecisset nidorem prandii, quod in proxima Martis æde parabatur à Salis, deserto foro cœmeauit ad Salios ipsos, & vnà discubuit. Nec vnquam à Triclinio abscessit nisi dissentus & madens vino.

Vitel-

*Suetonius
in eius vi-
ta.*

Vitellius Imperator, & ipse erat cibi plurimi, quē hiberno tempore capiebat ante lucem; Epulas quadridariam dispartiebat, in ientacula, prandia, cœnas & comessationes. Cœnam quodam tempore instruxit, in qua variorum piscium iecinora, phasianorum ac pauonum cerebella, murenarum lactes, à Carpathio vsque freto Hispaniæ, per nauarchos ac Triremes petitarum commiscuit. Is demum, non profundæ solùm, sed etiam intempestiæ fordidiæque Gulæ, cibos vix dum è foco distractos, mandebat: fumantia quandoque obsonja, quandoque pridianana, quandoque, quod Imperatorem maximè decebat, semesà deuorabat.

Plautianus, militum præfectus, qui Seuerum Imperatorem longè superabat crudelitate & insolentia, vomebat in conuiujs, quod nihil posset propter cibi, viniq; maximam copiam concoquere.

*Xiphilin.
in vita Se-
ueri.*

Antoninus Heliogabalus cum monstris conuiujs Vitellium & Apitium superaret, sæpè è linguis Phanicopterorum, cerebellisque anserum & pauonum, sibi cibum præparari iussit.

*Idem in
Heliogab.
Et Lam-
prid. quoq;.*

Firminus Selucius Struthiocamelū, quo nullum volucre est maius, vno die comedit. Huius ductu, Ægyptus ab Aureliano Principe defecit.

*Sabellii. li.
10. cap. 10.*

Galienum Augustum voluptatibus miram operam dedisse, hoc vel solum dictum declarare potest. Nam cum ei relatum esset, populum Romanum indignè ferre, quod Valerianus pater eius, apud Partos seruiret, conuersus ad astantes: *Ecquid nam habemus, inquit, quod prandeamus?* O vocem Principis abominandam, qui cibum potumque salutis parentis preposuit.

*Iouia. Pon-
ran. de cõ-
nientia.*

*Aeneas
Sylvius lib.
2. de rebus
gestis Al-
phonfi.*

Suitrigalum Lithuaniae Ducem, nunquam è do-
mo pedem mouisse affirmat Aeneas Sylvius, quin
dispensatorem percontaretur, an librum, quem sibi
de arte popinaria accuratissimè componi iusserat,
secum ferret? quasi Apitius alter, nullius rei, præ-
terquam exquisitarum cultor epularum. Sex ho-
ris quotidie cœnæ assidebat; non minus, quam cen-
tum, & quadraginta fercula, sibi apponi sinebat. **A-
ge**, finem tandem facio, catalogo similibus epulo-
num: nec illis vltius enumerandis, modò vacare
libet, quorum flagitiosa vita, ab omni penitus imi-
tatione deterret.

CAPVT IX.

De nomine conuiuii.

PROfitebor, haud actum nos agere, si, priusquam
ad conuiuiorum apparatus transferatur cala-
mus, quid *Conuiuii*, quid *Ientaculi*, quid *Prandii*, *Me-
rendæ*, *Cœnæ*, atque *Comessationis* nomina importent,
declarauerimus. nam ea lucis non nihil afferent iis,
quæ sequentur. De conuiuiio primùm; & in ge-
nere.

*Non omne
epulum re-
cte dicitur
conuiuium.*

*Definitio
conuiuii.*

Longè gentium erroneam sequuntur opinionè,
qui conuiuium dici volunt, quoduis lautum epu-
lum; siue ab vno, siue pluribus frequentatum. Nam
ipsa nominis Etymologia, repugnat, quæ multos
conuiuere, & simul degere, atque vnis & eisdem pa-
riter vesci dapibus, indicat. Græcè *συμπόσιον* ap-
pellatur; & conuiuiæ *συμποσιασαί*. Est quæ, vt Varro
definit, *conuentus hominum, qui ab amico inuitati, ad
easdem epulas, conseruandæ mutua beneuolentiæ atque
amoris causa, accumbunt.*

Pri-